

Portal Województwa Lubuskiego

Na ratunek Odrze: jak ma wyglądać program odnowy rzeki i jego finansowanie?

Kategoria - Odra

Data publikacji -24 listopada 2022 godz. 12:55

Chcemy z wielką starannością przygotować program naprawy Odry - deklarowała marszałek Elżbieta Anna Polak na kolejnym posiedzeniu zespołu ds. opracowania Programu Odbudowy Ekosystemu Rzeki Odry.

W środę, 23 listopada 2022 r. odbyło się kolejne posiedzenie zespołu ds. opracowania Programu Odbudowy Ekosystemu Rzeki Odry. Tworzą go reprezentanci

samorządów, środowisk naukowych oraz organizacji pozarządowych.

W spotkaniu uczestniczyła **Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak**. Powitała przedstawicieli **Województwa Opolskiego, Dolnośląskiego, Zachodniopomorskiego oraz partnerów z Brandenburgii**. Do prac zespołu dołączyło też **Województwo Śląskie**.

– Będziemy kontynuować nasze rozmowy, chyba po raz pierwszy w takim składzie, jak tutaj jesteśmy. Wiem, że spotkania odbywały się zdalnie, również hybrydowo. Chcemy z wielką starannością przygotować program naprawy Odry. Mamy raport rządowy, znamy też raport strony niemieckiej i stanowisko ekspertów Polskiej Akademii Nauk, jest więc baza. Bardzo dużo zostało powiedziane, ale też zrobione w celu ustalenia rzeczywistej diagnozy przyczyny katastrofy ekologicznej – powiedziała **Elżbieta Anna Polak**.

Rewitalizacja i renaturyzacja Odry

– Chcemy wspólnie przygotować program rewitalizacji, renaturyzacji Odry i wypracować wnioski dla zarządów wojewódzkich, może nawet szerzej – dla rządu polskiego i niemieckiego, co należy zrobić, żeby nigdy więcej nie doszło już do katastrofy ekologicznej, co należy zrobić natychmiast i jaki przyjąć program w dłuższej perspektywie, bo zdajemy sobie sprawę, że tak szybko nie pożegnamy się z tą katastrofą. Ta katastrofa wciąż trwa, zmieniły się tylko warunki pogodowe, ale nie wiadomo, co będzie wiosną. Musimy uratować naszą bioróżnorodność i cały ekosystem. Nikt z marszałków nie ma co do tego żadnych wątpliwości – dodała lubuska marszałek.

Elżbieta Anna Polak zapowiedziała również, że rezultaty wypracowane przez zespół przedstawi rządowi na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W obradach ze strony niemieckiej uczestniczył m.in. **minister środowiska kraju związkowego Brandenburgia Eduard Krassa**. Po krótkim wstępie poprosił o głos **dra Christiana Woltera, ekologa ryb**. Dr Wolter okazał wdzięczność za spotkanie, ponieważ pierwszy raz od 30 lat pracy nad Odrą została powołana taka międzynarodowa grupa. To jego zdaniem jest bardzo istotne, bo cały region poniósł bardzo duże straty. Zginęło bardzo dużo gatunków, ale żaden z nich nie wymarł i to jest bardzo ważna informacja.

Prof. Krzysztof Lejcuś, przewodniczący zespołu ds. opracowania Programu Odbudowy Ekosystemu Rzeki Odry, zaproponował dwie koncepcje działania. Pierwsza to projekt badawczo-wdrożeniowy, a druga – projekt badawczy. Członkowie zespołu zgodnie wybrali opcję pierwszą.

Skąd wziąć pieniądze na rewitalizację Odry?

Zespół omówił również możliwości finansowania programu odbudowy ekosystemu Odry. – Chcę złożyć pewnego rodzaju deklarację, że jak najbardziej jesteśmy zainteresowani współpracą w ramach projektu „Hydrostrateg”. Chciałbym zwrócić

uwagę również na istnienie innych możliwości, które są istotne zwłaszcza z punktu widzenia na Odrę i jej dorzecze w kategoriach międzynarodowych. Tutaj powinniśmy zwrócić szczególną uwagę na programy w ramach projektu INTERREG. W odniesieniu do krajowych programów, aczkolwiek zasilanych środkami europejskimi, poza „Hydrostrategiem” mamy możliwość również skorzystania z „Biostratega”. To jest o tyle istotne, że te programy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju mają swoje limity. „Hydrostrateg” na całe swoje działanie ma 800 mln złotych, „Biostrateg” – 500 mln złotych. O ile „Hydrostrateg” jest całkowicie poświęcony wodzie, o tyle w „Biostrategu” mamy racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, wobec czego też moglibyśmy się tutaj wpasować – wyjaśniał **prof. Andrzej Greinert z Instytutu Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego**.

– Już na samym początku zaproponowaliśmy, że zamiast programu „Hydrostrateg” moglibyśmy porozmawiać z NCBiR poprzez stronę rządową, aby utworzyć równoległy program „Hydrostrateg-Odra”, bo sam „Hydrostrateg” nie odpowiada dokładnie naszym potrzebom. Inne źródło finansowania, które moim zdaniem się nadaje, jeśli nie w całości, to w części, to Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska. Możliwości jest kilka. Wydaje się też, że powinniśmy porozmawiać, jak będziemy funkcjonować z naszymi kolegami ze strony niemieckiej. Możemy przyjąć, że każdy szuka środków po swojej stronie lub przyjąć, że startujemy o nie razem. Ja osobiście byłbym za tym drugim rozwiązaniem – dodał prof. Krzysztof Lejcuś.

88 mln euro w programie INTERREG

Dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego Radosław Brodzik wyjaśnił, że w ramach programu INTERREG Brandenburgia-Polska do dyspozycji jest 88 mln euro. Znajduje się w nim priorytet dotyczący ochrony środowiska. Dodatkowo można skorzystać z programu Horyzont Europa.

Powołanie grup roboczych

Podczas spotkania zostały wyłonione także **trzy grupy robocze**: ds. obecnego stanu ekologicznego Odry i rozbudowy systemu monitoringu, ds. opracowania planu działań naprawczych i systemu przeciwdziałania katastrofom oraz grupa administracyjno-finansowa. Wybrani zostali także koordynatorzy tych grup.